

De auteur, B.J. van Wijk, schrijft in de inleiding op het boekje: "De gegevens werden mij door ooggetuigen verstrekt. In de meeste gevallen door personen die de beschreven gebeurtenissen zelf hebben meegemaakt. De feiten zijn historisch; de omlijsting is fantasie. De persoonsnamen welke in dit boek voorkomen zijn geen echte namen, zelfs geen schuilnamen. De familie Willemse heb ik getekend als vertegenwoordigers van het algemene Walcherse boerenkarakter.

[Uitgave De Banier, Utrecht, 1948)

HOOFDSTUK III.

6000 kilogram zwaar!

Van de toren slaat het twee uren.
Dat torentje kijkt schuin omlaag, net of het zo in het straatje zal vallen. Maar 't stompe spitsje houdt het recht omhoog, zoals een plant zijn stengel naar het licht trekt.

In de dorpsstraat is geen mens te zien, alleen de kat van Piet Dekkers steekt dwars over naar het haagje dat het tuintje van het smalle weggetje scheidt.

De zon staat helder aan de blauwe hemel.

De nevel van gisteren is helemaal weggevaagd door de kille trek, die van de zeezijde is gekomen.

Warme zuchten komen op uit het land.

Er zijn gedempte geluiden van een kakelend hoen, een vrouwestem en het snelle kleppen van klompen.

Een korte windvlaag gaat ruisend door de bomen.

Zoals dat aan een onweer vooraf kan gaan.

Dat onweer komt!

* * *

Vrouw Willemse is alleen in huis.

Nadenkend zit ze stil. . . . de kous in de hand, die ze meende te gaan stoppen. 't Is stil!

De klok tikt. Nog net eender als op de eerste dag dat ze hier kwamen. Arjaan had hem opgehangen aan de grote spijker en zij zelf had de gewichten blinkend gepoetst en aan de ketting gehaakt.

Het kammenet is niet veranderd, het staat nog op dezelfde plaats.

Zou dat nu anders gaan worden?

Vrouw Willemse heeft de kapotte kous nog op haar schoot, maar ze stopt niet. Hoor toch eens, wat gaan die Engelsen te keer.

Daar is gerucht op de straat.

Boerenvrouwen lopen dravend door het dorp. . . . wat zou er zijn?

Hoor. . . . zwaar dreunt het. . . . de vazen op het kammenet rinkelen.

Ineens begrijpt ze. . . . Het is gekomen, waar de gedachten lang reeds van vol geweest zijn.

Ja, nu hoort ze het duidelijk. Boven Westkappelle is de nood aan de man. Van Vlissingen komen ze nader. . . . zwaar, de een na de ander.

Verplet staat ze bij 't hek van de dam. . . . Ze luistert. . . . Ze ziet de mensen draven.

Dan rent ze mee naar het einde van het dorp. . . . Daar, daar duiken ze. . . . duidelijk is het te zien.

De donder der motoren. . . . het daverend gedreun van de bommen. Bommen. . . . van 6000 kilogram zwaar.

Dat hebben ze later vernomen.

In Westkappelle heeft niemand geloofd dat het komen zou. . . . de mensen zijn er gebleven.

Het is gekomen. Hoor, hoor!

Als fonteinen van rook stijgen de explosies omhoog naar de blauwe wolken. . . . de dreuningen sidderen ver weg

door de grond.

En steeds wéér daveren de machines aan.... Steeds weer opniéúw slaan de bommen in de dijk.

Kluiten klei slaan er weg, als waren het veren. Dat is de klei van hun dijk. Hoe is dat mogelijk?

De grote vijand.... het grimmige water baant zich een weg naar het land, naar de akkers, naar de veiligheid.

Twintig minuten heeft het bombardement geduurd.

Vèr weg zoemen de vliegtuigen.... hun geluid versterft boven de Noordzee. Achter hen boldert het water, het zoute water bij golven naar binnen. Het vloeit uit.... steeds dieper het land in.

In slechts enkele minuten is daar vernield wat de eeuwen doorstond.

Twintig minuten.... wat kunnen ze betekenen in een mensenleven. Ze weet het nu.. dat water komt nader.. het golft snel.... het stijgt als in een triomf over de akkers en velden. Ze wéét het, ze beseft het nu volkomen.... daarginds kolkt de dood nu over het land.

Grijnzend komt hij aangeslopen.... de natte grijpparmen uitgestrekt!

Langzaam keert ze terug.... in zichzelf gekeerd, alleen, alsof er geen andere mensen bestaan.

„Dat is het begin van veel ellende, vrouw Willemse”.

De meester gaat naast haar.

„Wat zal 't ons brengen?” Ze zegt het wezenloos.

Naast elkander lopen ze de weg terug naar huis.

„De Heere is met Zijn oordelen op de aarde meester. Denk er om, dat is van Hem wat daar is gebeurd.”

Ze zegt het zacht.

Meester knikt. „Dat is zo, vrouw Willemse.”

„Maar, wie wil daaraan?”

„Die Hij dat doet zien en gevoelen, meester!”

„Ja, ja vrouw Willemse en die kan van God alles verdra-

gen, al zakt z'n hele hebben en houden ineen."

Vrouw Willemse staat stil op de weg. Ze kijkt de meester recht in de ogen. „Ken je daar iets van meester? Naar dat plekje kan 'k toch zo verlangen. Daar had ik gisteren nog wat van."

„Zo, dat was dan een goede voorbereiding op wat gekomen is, vrouw Willemse".

„Ja en dat geloof ik vast. We gaan een zware tijd tegen, meester."

„Ik geloof dat ook vrouw Willemse, maar als we op die plaats voor en onder de Heere zijn mogen, dan zal het kunnen."

„O ja, meester, ik dacht gisteren nog: Al zal ik er dan het leven bij moeten inschieten, dan blijft het toch waar, voor die Hem vrezen:

Geen kwaad zal u genaken,
De Heer' zal u bewaken.

Arjaan zou zeggen: Maar dan overkomt het kwaad je toch maar. Maar meester, dat begrijpt de natuurlijke mens niet. . . . die ziet maar op het behoud van lijf en goed en geld. Maar wat kan Gods volk gebeuren? Door de dood gaan ze immers het leven in?"

„Dat is vast waar en ik geloof dat je het vanmiddag best kunt stellen."

„Daar net bij dat gebombardeer niet meester, maar nu raak ik met je aan de praat en nu komt het al weer terug.

„De Heere geeft alles op zijn tijd, vrouw Willemse."

„Meester ik denk wel eens: Nu denkt God niet meer aan Maatje, maar met die gedachtens ben ik altijd nog beschaamd uitgekomen."

„Dat zal wel zo blijven, vrouw Willemse."

Meester wil haar de hand geven, dat doe je zo maar niet op het dorp, maar dat gaat nú niet zonder. . . . daarvoor

zijn die twee het teveel eens.

„Nu vrouw Willemse, we hopen als de Heere het geven wil, elkaar te helpen in de nood.”

Hij reikt haar de hand. Ze houdt hem even vast.

„Meester zal je voorzichtig zijn?”

„Hoe bedoel je dat, vrouw Willemse?”

„Kijk, als we op dat plekje zijn, waar we het zo juist over hadden, dan hebben noch de Engelsen, noch de Duitsers het gedaan.... maar wij. Vanmorgen heeft Kee me verteld hoe je die van Hoeve de waarheid hebt gezegd. Nu weet je wel, hoe ik over de Duitsers denk. Maar meester pas toch op, want buigen onder God is de beste plek. Dat zeg ik je niet uit fitterij hoor.”

„Och ja, vrouw Willemse, dat weet ik wel, maar ik kon dat niet verdragen op dat ogenblik.... die vrome kerel. En zo lopen er zo veel hier op het eiland.... grof aan de Duitsers verdienen en te vroom om „mof” te zeggen.

„Dat heet dan „je vijanden lief hebben”, maar ze hebben de centen van de vijanden lief, dát is het. Zo zitten er zelfs wel vlak bij je in de buurt. Voor de Koningin willen ze niet bidden, die is voor hen weg. Maar de Duitsers liken ze de hielen, om een weinig geld. Boter en eieren gaan duur van de hand.... dat is dan hun godsdienst.

Wee u! zou de Heere Jezus zeggen tot die Farizeërs. En dat kon ik in die vent niet verdragen.... ja, ja, vrouw Willemse, ik ben maar een mens, maar een Nederlands mens hoor!”

„’k Ben ’t glad met je eens meester, maar je begrijpt me wel?”

„Wat waar is dat moet gezegd. Als we de dingen als de oordelen Gods krijgen te beleven, ja dan geloof ik wel, dat we geen mof zeggen, al is het maar om de ergernis te vermijden. Maar dat is wat anders dan die kruiperige van Hoeve bedoelt.”

„Zo is 't meester. Ik waarschuw alleen maar voor de gevaren. Ze zijn tot alles in staat.”

„Dank je vrouw Willemse, wij verstaan elkaar wel.”

„Op die plek alleen kan je de vijanden liefhebben, al blijven het de vijanden van je land, en als ik daar niet ben vrouw Willemse, dan zeg ik in mijn hart: Ik wou dat ze allemaal....” Meester zegt niets meer, gaat gauw door naar huis.

....„van de aarde wegbranden”, vulde vrouw Willemse aan wat meester verzwegen. O, wat verstond ze de meester. Als zij het voor het zeggen had... dan wou ze dat al die groene kerels in dat kolkende water omkwamen. Vuur van de hemel zou ze wensen, ja, dat zou ze! Maar als de Heere het woord heeft in haar boze hart, dan kan ze toch zo gemakkelijk zwijgen onder het bitterste leed.

Alles wat ze Zijn volk aandoen, ieder schrammetje, zullen ze moeten betalen, eeuwig betalen, want ze doen het Hem aan.

Zo lief heeft God Zijn volk... Pas op Hitler, mompelt ze bij het naar huis gaan, pas op, dat zal je niet meevalen. Tegen God helpen je V 1's niet en geheime wapens zijn bij Hem niet in tel. Je tijd komt!

De oordelen zijn ook voor jou.

Ja ook voor hem, die God hoont.

De bevrijding van Walcheren is vanmiddag begonnen.

Met water en vuur!

* * *